

**УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ**

**Кафедра теорії і методики
фізичного виховання**

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА
(методичні рекомендації)

Умань-2010

Рекомендовані до друку вченою радою Інституту соціальної та економічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 3 від 25 листопада 2010 року).

Укладач:

Г.В. Безверхня – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, декан факультету фізичного виховання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рецензенти:

Маєвський М.І – викладач кафедри спортивних дисциплін Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

У методичних рекомендаціях подаються основні документи планування навчального процесу та організації роботи фахівців, тематика та методика виконання індивідуальних завдань, що мають дослідницький характер, перелік рекомендованої літератури.

Для студентів і викладачів вищих навчальних закладів фізичного виховання, студентів факультету заочного навчання та післядипломної підготовки.

Безверхня Г.В. Педагогічна практика. Методичні рекомендації. Умань, 2010 – 29 с.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Пояснювальна записка

Педагогічна практика у загальноосвітній школі є складовою частиною професійної підготовки спеціалістів з фізичного виховання.

Методичне керівництво педагогічною практикою здійснюється кафедрою теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін. Підготовку студентів до практики проводять кафедри факультету. Спеціальну підготовку студенти отримують під час вивчення дисциплін "Теорія і методика фізичного виховання", "Педагогіка", "Психологія", "Рекреація в системі фізичного виховання", "Валеологія", а також під час вивчення курсу спортивно-педагогічних дисциплін "Теорія і методика викладання гімнастики", "Теорія і методика викладання легкої атлетики", «Теорія і методика викладання спортивних ігор», «Теорія і методика викладання плавання».

На заняттях з дисциплін "Педагогічна майстерність" студенти набувають знань та професійних навичок вчителя. Комплекс знань, дозволяє студентам творчо підходити до розв'язання навчально-виховних проблем в особистій професійній діяльності. У процесі теоретичних занять і педагогічної практики студенти мають оволодіти навичками організації навчального процесу, використовуючи індивідуальний підхід до кожного учня, сприяти вихованню у дітей свідомого ставлення до занять фізичними вправами, що сприяють зміцненню здоров'я та здоровому способу життя, вирішувати конкретні завдання навчально-виховного процесу, вміти самостійно працювати з літературою та систематично підвищувати свою кваліфікацію.

Мета педагогічної практики — закріплення студентами професійних умінь та навичок педагогічної діяльності вчителя фізичної культури.

Завдання практики:

1. Сприяння формуванню професійно-педагогічних знань, умінь та навичок, необхідних для майбутньої роботи вчителя фізичної культури.

2. Набуття студентами навичок організації, планування і проведення навчально-виховної та фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями, ведення облікової та звітної документації з фізичного виховання.

3. Оволодіння студентами навичок організації та проведення елементарних досліджень у фізичному вихованні.

Організація і проведення практик студентів має здійснюватися відповідно до галузевих стандартів освіти, керуючись "Положенням про проведення практик студентів вищих навчальних закладів України", затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 8 квітня 1993 р. № 93.

Система проведення усіх видів практик студентів:

- **педагогічна практика** (навчально-виховна практика), **період проходження з 7 по 27 квітня поточного року** — ознайомлення студентів II (3 тижні) курсу зі структурою та змістом роботи різних ланок фізичного виховання і спорту, формування інтересу до майбутньої професії;

- **педагогічна практика в літніх таборах III курс (2 тижні), період проходження з 30 червня по 20 липня поточного року** — реалізувати на практиці набуті знання, уміння і навички: проведення фізичних вправ, спортивних та рухливих ігор, активний відпочинок на свіжому повітрі, прогулянки, спортивні розваги, екскурсії. Виховувати потребу у дітей самостійно займатися фізичними вправами.

- **педагогічна практика (виробнича практика), період проходження з 13 лютого по 25 березня (6 тижнів) поточного року** — опанування студентами IV курсу сучасними методами і формами організації роботи вчителя фізичної культури;

- **виробнича практика, період проходження: перший етап з 30 вересня по 20 жовтня поточного року (3 тижні); другий етап з 3 березня по 23 березня поточного року (3 тижні)** — реалізація умінь і навичок студентів, V курсу на базі одержаних знань із конкретного місця майбутньої роботи.

1. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію і проведення практики, а також контроль за результатами виконання програми покладається на деканат факультету фізичного виховання, який забезпечує організаційну підготовку.

Загальне керівництво практикою забезпечується факультетом фізичного виховання, кафедрами, що проводять практику.

До методичного керівництва студентами під час практики залучаються провідні викладачі кафедр факультету фізичного виховання.

На **керівника практики** факультету покладається:

- визначення терміну практики;
- надання допомоги кафедрі у виборі об'єктів практики;
- підготовка та оформлення договірних документів з представниками об'єкта практики;
- забезпечення кафедри нормативними документами, що регламентують практику;
- організація та проведення настановчої конференції, нарад методистів, захисту практики;
- узагальнення висновків практики та внесення пропозицій (за погодженням з кафедрою) щодо вдосконалення програми практики.

На **кафедру**, що проводить практику, покладається:

- розробка програми практики;
- внесення змін та доповнень до програми практики;
- затвердження відповідального викладача (керівника) та методистів практики від кафедри;
- підбір об'єктів практики;
- розробка вимог до змісту та оформлення навчальної обліково-звітної документації з практики;
- розробка навчально-методичної документації з практики;
- контроль за діяльністю методистів практики (викладачів кафедри) та студентів-практикантів;

- заслуховування на засіданні кафедри питань підготовки, ходу та підведення підсумків проведення практики.

На **відповідального за організаційно-методичне забезпечення** практики від кафедри покладається:

- загальне методичне керівництво практикою;
- відвідування об'єктів практики та здійснення контролю за виконанням програми;
- проведення нарад з методистами;
- прийняття рішень про переведення студентів на інший об'єкт або подовження терміну проведення практики (разом з керівництвом практики факультету);
- підготовка письмового звіту за результатами проведення практики;
- інформування на засіданні кафедри про підсумки практики з урахуванням пропозицій і зауважень щодо вдосконалення професійної підготовки студентів;

На **методиста практики** покладається:

- проведення методичної роботи зі студентами-практикантами та надання організаційної допомоги;
- уточнення та конкретизація змісту індивідуального плану студента з урахуванням специфіки об'єкта практики;
- здійснення контролю, аналізу та оцінки роботи студентів-практикантів;
- перевірка навчально-методичної документації студентів-практикантів;
- індивідуальні та групові консультації студентів з питань організації та виконання програмних вимог практики;
- здійснення поточного контролю за виконанням програми практики та дотриманням студентами-практикантами внутрішнього розпорядку на об'єкті практики;
- складання звіту та внесення пропозицій, змін та доповнень до програми практики.

На **студента-практиканта** покладається:

- участь у конференції та методичних нарадах, заняттях;
- додержання правил внутрішнього розпорядку загальноосвітньої школи;
- виконання усіх видів діяльності, передбачених програмою практики та відтворення їх результатів у обліково-звітній документації;
- згідно з вимогами програми практики, своєчасне надання методисту для перевірки та оцінки навчальної документації;
- консультування з питань, що пов'язані з виконанням програмних вимог, з методистом, а у разі необхідності і з керівниками практики та викладачами кафедри за фахом;
- офіційне звернення до керівників практики у разі виникнення спірних питань з організації та проведення практики.

Під час педагогічної практики студент зобов'язаний:

1. Дотримуватись "Правил безпеки під час занять фізичною культурою та спортом у загальноосвітній школі".
2. Сприяти підтримці оптимальної працездатності учнів на заняттях.
3. Проводити інструктаж учнів з правил техніки безпеки під час виконання фізичних вправ.

Студент-практикант зобов'язаний дотримуватися вимог попередження травматизму на уроках фізкультури.

Найхарактернішими чинниками травматизму є;

- порушення методичних принципів проведення уроку, недотримання правил техніки страхування та допомоги;
- несправність інвентарю та обладнання, незадовільний санітарний стан місць занять та несприятливі метеорологічні умови.

Диференційований підхід у процесі проведення занять з фізичного виховання.

Оцінка роботи студента-практиканта:

Підсумкова оцінка діяльності студента-практиканта визначається

комісією за результатами захисту практики. Для захисту практики студенти мають оформити навчальну обліково-звітну документацію, що складалася у період практики, згідно з вимогами програми та індивідуальним планом роботи. На захисті методист надає характеристику студенту про рівень його теоретичних знань та сумлінне ставлення до практики.

Відповідно до характеристики методиста, якості оформлення поданих документів, змістовності відповідей на запитання членів комісії визначається **підсумкова оцінка** діяльності студента-практиканта.

Перелік питань, що виносяться на захист практики

1. Документи планування та обліку навчально-виховної роботи з фізичного виховання в школі.
2. Структура та зміст програм з фізичного виховання у загальноосвітній школі.
3. Структура та зміст графіка навчального плану.
4. Структура та зміст поурочного робочого плану (графічного).
5. Структура плану-конспекту уроку.
6. Формулювання завдань уроку.
7. Особливості підготовчої, основної та заключної частин уроку.
8. Організаційні та методичні вказівки у плані-конспекті уроку.
9. Педагогічні зауваження до змісту проведення уроку.
10. Особливості занять з фізичного виховання з учнями 1—4-х класів.
11. Особливості занять з фізичного виховання з учнями 5—9-х класів.
12. Особливості занять з фізичного виховання з учнями 10—12-х класів.
13. Документи обліку роботи з фізичного виховання у школі.
14. Форми роботи з фізичного виховання у режимі навчального дня школи.
15. Форми роботи з фізичного виховання у режимі подовженого дня.
16. Використання засобів фізичного виховання у режимі подовженого

дня.

17. Структура та зміст педагогічного аналізу уроку фізичного виховання.

18. Підготовка педагога до уроку.

19. Нетрадиційні методи, які застосовують під час проведення занять з фізичного виховання в школі.

Звітна документація педагогічної практики

Під час педагогічної практики у школі студент-практикант готує до за-хисту практики такі документи:

- Індивідуальний план роботи студента-практиканта (форма 1);
- Щоденник практики (форма 2);
- Звіт про проведену роботу (форма 3);
- План-конспект уроків (3 курс - чотири уроки, 4-5 курс – сім уроків, серед них один контрольний) (форма 4, 4.1);
- Протокол хронометрування діяльності учнів на уроці фізичної культури (4-5 курс), (форма 5, 5.1, 5.2);
- Педагогічний аналіз діяльності студента-практиканта під час уроку фізичної культури (форма 6, 6.1);
- Один план-конспект заняття в групі подовженого дня (форма 7);
- Один сценарій спортивного свята;
- Характеристика на учня;
- Характеристика на класний колектив;
- Характеристика з об'єкта практики (форма 8).
- Паспорт об'єкта практики (форма 9).

Зразки та вимоги до структури

і змістовного оформлення документації

1. Титульний лист оформлення навчальної обліково-звітної документації, виконаної у період практики (додаток 1).

2. Папка навчальної обліково-звітної документації (додаток 2).
3. Зміст роботи практиканта (додаток 3).
4. Опитувальний лист (додаток 4).

Форма 1

«Затверджую»

Методист _____

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН (титульний лист)

Роботи студента-практиканта _____ курсу _____ групи ФФВ

(прізвище, ім'я, по батькові)

під час педагогічної практики з _____ по _____

у школі _____ м. Умань

Форма 1.1

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Індивідуальний план роботи на період _____ практики

Мета практики _____

Завдання:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Об'єкт практики:

(другий лист)

№ з/п	Зміст роботи	Дата виконання	Відмітка про виконання	Примітки
-------	--------------	----------------	------------------------	----------

I. Знайомство з об'єктом практики

1. Участь у настановчій конференції.
2. Відвідування заходів у загальноосвітніх школах і фізкультурно-спортивних організаціях.

II. Навчально-методична робота

1. Участь у методичних заняттях.
2. Оформлення навчальної обліково-звітної документації.
 - 2.1. Індивідуальний план.
 - 2.2. Характеристика загальноосвітньої школи.
 - 2.3. Опитувальний лист.
 - 2.4. Матеріали самостійної роботи.
 - 2.5. Рекомендації до організації та проведення практики.
3. Оформлення папки обліково-звітної документації.
4. Захист практики.

Форма 2

Щоденник обліку роботи студента

«Затверджую»

Методист _____
(підпис)

Дата «___» _____ 200__ р.

ЩОДЕННИК

Обліку роботи студента _____ курсу _____ групи

(прізвище, ім'я по батькові повністю)

З нової сторінки:

1. Розклад уроків закріпленого класу на тиждень.
2. Розклад дзвінків у школі.
3. Список педагогічного колективу, які читають предмети у закріпленому класі.
4. Список учнів класу.
5. Схематичний план розміщення учнів у класі.

6. Список учнів класу за формою останньої сторінки класного журналу
7. План виховної роботи класного керівника на семестр;

Дата	Зміст роботи	Кількість годин	Підпис методиста
------	--------------	--------------------	---------------------

Щоденник заповнюється і подається на підпис методисту щоденно, оскільки є основним документом обліку і звітності про виконану роботу під час практики.

Наприкінці підводиться підсумок і кількість годин, витрачених на всі види діяльності студента-практиканта.

Форма 3

Звіт про проходження (навчально-виховної, педагогічної, виробничої)

практики

ЗВІТ

про проходження (навчально-виховної, педагогічної, виробничої)
практики студента _____

_____ курсу _____ групи у період

з _____ по _____ 200__ р.

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Кількість відпрацьованих годин _____

Характеристика об'єктів практики _____

Пропозиції щодо подальшого удосконалення практики _____

«__» _____ 200__ р.

_____ (підпис студента)

План-конспект уроку

План-конспект уроку — документ планування навчальної роботи, в якому визначаються зміст, послідовність виконання і дозування вправ, організаційні та методичні особливості уроку.

До складання плану-конспекту необхідно ознайомитись з робочим планом учителя фізичної культури, контингентом тих, хто займається (вік, рівень фізичного розвитку і фізичної підготовленості, стан здоров'я, успішності з фізичної культури), наявності необхідного інвентарю та обладнання.

1. Структура уроку включає підготовчу, основну і заключну частини. Така побудова уроку зумовлена об'єктивними змінами функціонування організму під час виконання фізичної роботи і вирішення педагогічних завдань навчально-виховного процесу.

У підготовчій частині уроку вирішуються завдання:

- організації учнів;
- загальної функціональної підготовки організму.

В основній частині уроку вирішуються завдання:

- спеціальної функціональної підготовки;
- розвитку рухових якостей;
- формування рухових умінь та навичок;
- вміння застосувати набуті навички в умовах, що змінюються.

У заключній частині уроку вирішуються завдання:

- зниження функціонального напруження;
- приведення організму до оптимального стану відповідно до подальшої діяльності.

2. Формулювання завдань уроку.

У процесі уроку вирішуються в єдності три групи завдань (виховні, освітні, оздоровчі).

При визначенні завдань необхідно враховувати: вік учнів, рівень готов-

ності (фізичної, психологічної, координаційної), умови проведення уроку, місце уроку в системі уроків.

Виховні завдання вирішуються протягом уроку, але завдання в конспекті уроку визначаються лише в тому разі, якщо до вирішення завдань застосовуються конкретні фізичні вправи.

Формулюючи виховні завдання, необхідно вказати напрям процесу, засоби, за допомогою яких будуть вирішені завдання; наприклад, сприяти вихованню колективізму у рухливій грі "Захист фортеці", "М'яч ловцю". Сприяти вихованню дисциплінованості в процесі виконання стройових вправ.

Оздоровчі завдання направлені на підвищення функціональних спроможностей організму учнів, розвиток рухових якостей, зміцнення здоров'я, формування постави, загартовування.

Формулюючи оздоровчі завдання, слід вказати напрям процесу і форму руху, наприклад:

- сприяти розвитку спритності в естафеті з елементами акробатики;
- сприяти формуванню постави з використанням вправ біля гімнастичної стінки.

Освітні завдання направлені на формування системи знань, рухових умінь і навичок, умінню застосовувати їх у нових змінюваних умовах.

Завдання мають визначатися конкретно, з урахуванням їх виконання на даному занятті.

Формулюючи освітнє завдання необхідно вказати етап структури процесу навчання, елемент вправи або вправу в цілому, наприклад:

- ознайомити з комплексом вправ для формування постави;
- навчити м'якому і стійкому приземленню в стрибках у глибину;
- перевірити техніку плавання способом кроль на грудях;
- перевірити ступінь оволодіння технікою штрафного кидка в баскетболі;
- навчити веденню м'яча зі зміною напрямку та висоти відскоку в бас-

кетболі.

Виховні завдання вирішуються протягом року, але завдання в контексті уроку визначаються лише в тому разі, якщо до вирішення завдань застосовуються конкретні фізичні вправи.

3. У графі "Зміст уроку" записуються всі вправи у послідовності, передбаченій проведенням їх на уроці, а також теоретичні відомості. У разі необхідності окремо визначаються вправи для хлопчиків і дівчаток.

4. Організаційні та методичні вказівки. У цій графі мають бути розкриті питання організації і методи проведення уроку:

а) Організаційні вказівки. Вказуються: методи організації учнів (фронтальний, груповий, командний, позмінний, парний); хто забезпечує страхування і допомогу, підготовку місць занять, роздавання та збирання додаткового інвентарю, як використовується актив класу.

б) Методичні вказівки. Вказуються методи навчання, методичні прийоми, використання наочних посібників, орієнтири, які поліпшують процес навчання й оцінювання активності учнів; способи контролю і оцінювання виконання завдань; що необхідно виділити у вправах (темп, амплітуда, швидкість, інтервал відпочинку). Особливі правила або винятки з них у рухливих, спортивних іграх, естафетах і смугах перешкод тощо.

5. Педагогічні зауваження щодо проведеного уроку записуються студентом на основі критичного аналізу й оцінки реалізації запланованого. У цьому розділі фіксують:

- виконання завдань уроку, якщо не виконані, то які і чому;
- які зроблені зміни у вправах і чому;
- що необхідно врахувати під час складання наступного конспекту уроку.

«Затверджую»

Методист _____

Оцінка _____

Дата _____

ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ № _____

на «_____» _____ рік

для учнів _____ класу _____ середньої школи _____

Завдання: 1. _____

2. _____

3. _____ і т.д.

Необхідний інвентар _____

Місце проведення _____

Зміст уроку	Дозування к-ть разів, хв	Організаційні і методичні вказівки
Підготовча частина	12-15	
Основна частина	25-28	
Заклучна частина	5-3	

Педагогічні зауваження щодо проведеного уроку фізичної культури.

Форма 5

Хронометраж уроку та графік ЧСС учня на уроці фізичної культури

Для всебічної оцінки уроку використовують його хронометрування і паралельно визначають реакції організму учнів на запропоноване навантаження (визначення ЧСС через відповідні проміжки часу). На кожному уроці виконується багато дій: рухових, обслуговуючих, розумових, пов'язаних із відпочинком.

Усі дії можна розділити на педагогічно виправдані та недоцільні.

До педагогічно виправданих дій належать: виконання фізичних вправ, осмислення того, що сприймається, аналіз виконаних рухів, взаємоконтроль, оцінювання дій, підготовка місць занять, запланований відпочинок, роздавання і збирання додаткового інвентарю, шиккування та перешиккування

тощо.

Дії, які не сприяють розв'язанню завдань уроку, підвищенню його ефективності, належать до недоцільних (запізнення вчителя на урок та передчасне закінчення уроку, недостатня кількість інвентарю, відсутність вчителя з будь-яких причин тощо).

Хронометрування уроку дає змогу визначити його щільність.

Загальна щільність уроку визначається шляхом порівняння часу, витраченого раціонально, з усією тривалістю уроку.

$$\text{Загальна щільність уроку} = \frac{\text{Сума раціонально витраченого часу} \cdot 100 \%}{45 \text{ хв}} = x \%$$

Крім загальної щільності визначається моторна (рухова) щільність уроку.

$$\text{Моторна щільність уроку} = \frac{\text{Сума часу, витраченого на виконання вправ} \cdot 100 \%}{45 \text{ хв}} = x \%$$

Порівнюючи та аналізуючи дані загальної і моторної щільності уроку, можна знайти резерви поліпшення якості роботи вчителя. Цей документ складається так:

- студент, який виконує обов'язки хронометриста, фіксує за допомогою секундоміра час, витрачений на різні дії та передає свої дані студенту, який веде запис;
- інший студент постійно перебуває поруч з учнем, якого обрано об'єктом аналізу, та вимірює показники ЧСС перед та після виконання вправ, а результати передає студенту, який веде запис;
- студент, який веде запис, фіксує всю інформацію у протоколі.

ПРОТОКОЛ
запису хронометрування уроку фізкультури
та показників ЧСС учня протягом 45 хв

Час зайнятості		ЧСС за 10 с		Короткий зміст діяльності учнів на уроці
Початок діяльності	Закінчення діяльності	Початок діяльності	Закінчення діяльності	
8,30	8,32	12	13	Шикування, рапорт, інформація про зміст уроку. Вправи на місці на увагу, стройові вправи
8,32	8,33	13	14	

За даними протоколу викреслюють графік, після чого проводяться необхідні розрахунки, аналіз щільності уроку та показників ЧСС.

«Затверджую»

Методист _____

Оцінка _____

Дата _____

ХРОНОМЕТРАЖ УРОКУ ТА ГРАФІК ЧСС

учнів _____ класу _____ середньої школи _____

який проводиться _____

студентом-практикантом _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Час, хв	ЧСС за 10 с	ЧСС за 60 с	Простій	Очікування черги	Допоміжні дії	Пояснення	Виконання вправ	Зміст уроку
1								
2								
...								
43								
44								
45								
ЧСС			2 хв	-	3	7 хв 50 с	32 хв 10 с	
%			5	-	7	17	71	
ЧСС	60	70	80	90	100	110	120	і. т.д.

Час у хвиликах _____ 45 хв

Час у % _____ 100 %

Висновки і пропозиції _____

Пульс вимірював _____ (прізвище)

Хронометрування проводив _____ (прізвище)

Записував _____ (прізвище)

Форма 6

Педагогічний аналіз уроку фізичної культури

Для опанування вміння аналізувати проведення уроку фізичної культури необхідно виконати обсяг роботи у такій послідовності:

1. Проаналізувати конспект уроку.
2. Проаналізувати діяльність практиканта на уроці.
3. Написати розгорнутий аналіз проведеного уроку, який складається з аналізу двох попередніх розділів.

«Затверджую»

Методист _____

Оцінка _____

Дата _____

**Педагогічний аналіз
діяльності студента-практиканта**

(прізвище, ім'я, по батькові)

на уроці фізичної культури, проведеному у _____ класі

Дата проведення _____

1. Аналіз конспекту уроку.
2. Аналіз проведення уроку.
3. Висновки та пропозиції після проведеного уроку.

Підпис студента-практиканта _____

I. Схема аналізу конспекту уроку

1. Аналіз завдань уроку:
 - а) відповідність робочому плану вчителя, умовам проведення;
 - б) правильність формулювання завдань уроку.
2. Відповідність оформлення плану-конспекту уроку рекомендованій формі.
3. Аналіз графи "Зміст":
 - а) правильність запису вправ (термінологія);
 - б) відповідність якості та кількості вправ у підготовчій частині до

сформульованих завдань, їх відповідність руховим спроможностям учнів, чи забезпечують ці вправи загальну функціональну готовність до виконання основної частини уроку;

в) в основній частині аналізують зміст та якість вибраних вправ, — наявність основних і допоміжних вправ, чи забезпечують вони вирішення завдань уроку;

г) у заключній частині конспекту аналізують, чи забезпечують застосовані засоби відновлення організму.

4. У графі "Дозування" має подаватися аналіз доцільності запропонованого навантаження з урахуванням віку, статі, фізичної підготовленості учнів. Доцільність певного дозування згідно з методичними рекомендаціями щодо розвитку рухових якостей, а також методичної доцільності розподілу часу на вирішення завдань уроку.

5. Аналіз графі "Організаційні і методичні вказівки". Якість організаційних і методичних вказівок визначається наявністю та доцільністю запису про методи організації учнів та виконання вправ, запланованого інтервалу відпочинку, особливості виконання вправ (темп, швидкість, амплітуда) та ін.

II. Схема аналізу проведення уроку

Аналіз проведення уроку включає оцінювання практичної реалізації оздоровчих, освітніх та виховних завдань.

Схема аналізу вирішення освітніх завдань:

а) діяльність студента-практиканта стосовно навчання учнів виконанню фізичних вправ;

б) відповідність застосованих на уроці вправ до запланованих у конспекті;

в) відповідність методів навчання і вправ, які виконуються на уроці, рівню фізичної підготовленості та стану здоров'я учнів;

г) якість демонстрації вправ та пояснень;

г) знання термінології;

д) використання допоміжних та підготовчих вправ, страхування, надан-

ня допомоги, їх педагогічна доцільність.

Схема аналізу вирішення оздоровчих завдань включає:

- а) відповідність дозування віковим та особистим спроможностям учнів;
- б) наявність диференційованого підходу в процесі уроку з урахуванням рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та стану здоров'я учнів;
- в) тривалість відпочинку під час повторного виконання вправ та їх методична виправданість;
- г) наявність вправ для формування постави та профілактики плоскостопості;
- г) відповідність інвентарю та обладнання, що використовується на уроці, віковим особливостям контингенту;
- д) надання індивідуальних завдань учням.

Схема аналізу вирішення виховних завдань на уроці:

- а) оцінка діяльності практиканта стосовно виховання в учнів почуття колективізму, товариської допомоги, самостійності, критичного ставлення до своїх успіхів і невдач;
- б) своєчасність початку та завершення уроку, заняття;
- в) вимогливість до учнів, об'єктивність ухвалених рішень;
- г) уміння підтримувати дисципліну на уроці;
- г) уміння правильно та своєчасно використовувати методи та засоби педагогічного впливу (заохочення, покарання);
- д) уміння адекватно реагувати на порушення дисципліни;
- є) дотримання педагогічного такту на уроці: коректність звертання до учнів, повага до особистості, врахування індивідуальних особливостей учнів.

III. Висновки та пропозиції:

а) до конспекту уроку:

1. _____

2. _____

тощо

б) до проведення уроку:

1. _____

2. _____ тощо

При аналізі діяльності студента-практиканта необхідно також враховувати: зовнішній вигляд (охайність, підтягнутість, жестикуляція), грамотність мови, правильність застосування термінології, вміння подавати команди, командний голос.

Форма 7

Організація занять фізичною культурою у групах

подовженого дня

Заняття проводиться з метою:

- а) збільшення добового обсягу рухової активності;
- б) активного відпочинку;
- в) виховання творчої ініціативи і самостійного проведення занять;
- г) формування рухових навичок і розвиток фізичних якостей в учнів.

Фізична культура у групах подовженого дня здійснюється у формі організованих занять вправами й іграми, прогулянками, самостійними іграми і розвагами з урахуванням бажання і вибору учителя. Заняття проводяться щоденно протягом однієї години під наглядом учителя.

Заняття доцільно проводити на свіжому повітрі. Восени і навесні заняття складаються з легкоатлетичних вправ, рухливих і спортивних ігор, естафет. У зимовий період доцільно використовувати ходьбу на лижах, катання на ковзанах, санях, рухливі ігри.

Оформлення змісту заняття у вигляді конспекту уроку (див. форму 4).

**Характеристика студента-практиканта
з об'єкта практики**

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ХАРАКТЕРИСТИКА

Студента-практиканта _____ курсу ФФВ групи _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

який проходив _____ практику у середній школі № _____ міста _____

з «___» _____ р. до «___» _____ р.

За період проходження практики студент(ка) _____ (прізвище, ім'я, по батькові) виявив (ла) себе дисциплінованим, організованим і працелюбним студентом. Постійно підвищував (ла) свою ділову кваліфікацію. Уроки фізичної культури проводив (ла) в молодших, середніх і старших класах цікаво і на високому методичному рівні. Брав (ла) активну участь в організації та проведенні шкільних змагань та фізкультурно-оздоровчих заходів. Користувався (лась) повагою серед учнів і педагогічного колективу школи. Виявив (ла) себе кваліфікованим спеціалістом, добре підготовленим як теоретично, так і практично.

Студент _____ обсяг програм практики
(прізвище, ім'я, по батькові)

Виконав повністю і вчасно. Оцінка за педагогічну практику : _____

Директор школи № _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Учитель фізичної культури _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата «___» _____ р.

Паспорт об'єкта практики

Повна назва об'єкта практики _____

Адреса і телефон закладу, де проходить практику _____

Кількість і контингент тих, хто займається _____

Основна група _____

Спеціальна медична група _____

Кількість спеціалістів, які працюють на об'єкті практики _____

із них мають спеціальну вищу освіту _____

Режим роботи об'єкта практики _____

Основні напрями роботи _____

Об'єкти і споруди, використані у роботі:

Назва	Рік забудови	Площа	З якою метою використовується

Титульний лист оформлення навчальної обліково-звітної документації
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ

ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

або

КАФЕДРА СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

НАЗВА ДОКУМЕНТА

Студента ___ курсу ___ групи
факультету фізичного виховання

(прізвище, ім'я, по батькові)

Умань – 200 ___

ДОДАТОК 2

Папка навчальної обліково-звітної документації

(титульний лист – назва документа)

ДОКУМЕНТАЦІЯ

Обліку роботи, виконаної у період проходження
(навчально-виховної, педагогічної, виробничої) практики

з _____ по _____ 200__ р.

у _____
(назва об'єкта практики)

ДОДАТОК 4

ОПИТУВАЛЬНИЙ ЛИСТ

Студента _____ курсу факультету фізичного виховання

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Чому я обрав спеціальність «Фізичне виховання»?

« ____ » _____ 200__ р.

_____ (підпис студента)

Зміст роботи практиканта

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання, тиждень	Форма звіту
<i>I. Ознайомлення з об'єктом практики</i>			
1.	Організаційно-методична настановна конференція з педагогічної практики	1-й	Індивідуальний план
2.	Ознайомлення з історією та традиціями школи	1-й	Теж саме
3.	Знайомство з учителями фізкультури	1-й	Теж саме
4.	Ознайомлення з документами планування та обліку навчально-виховної роботи з фізичного виховання у школі	1-й	Теж саме
5.	Ознайомлення з матеріально-технічною базою школи	1-й	Теж саме
6.	Ознайомлення зі складом учнів закріплених класів та рівнем їхнього фізичного розвитку, фізичної підготовленості та стану здоров'я	1-й	Теж саме
<i>II. Навчально-виховний та методична робота</i>			
1.	Відвідування уроків фізичної культури, які проводять учителі фізкультури	1-й	Індивідуальний план
2.	Проведення уроків фізкультури помічником учителя фізкультури	1-й	Індивідуальний план
3.	Самостійне проведення уроків фізкультури	2-3-й	План-конспект
4.	Складання індивідуального плану роботи на період проходження практики	1-й	Індивідуальний план
5.	Складання педагогічних характеристик учнів закріплених класів (три класи) (молодший, середній, старший)	1-й	Педагогічна характеристика фізичної підготовленості
6.	Складання поурочного робочого плану на навчальний семестр (графічний) для учнів одного класу	2-й	Поурочний робочий план (графічний)

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації», - К., 1998. – 46 с.
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». – К., 1994. – 22 с.
3. Левицкий В.В. Методология подготовки специалистов по оздоровительной физической культуре //Наука в олимпийском спорте: Спец. Выпуск. – К.: Олимпийская литература, 2000. – С. 89-96.
4. Жданова О. М. Управління фізичною культурою. – Львів, 1996. – 127 с.
5. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні. – К., 1996. – 26 с.
6. Концептуальні засади подальшого розвитку фізичної культури і спорту в Україні. – К., 1998. – 16 с.
7. Основы здоров'я и физическая культура/ А. Б. Качеров, В.Г. Арефьев. – К.: Просвіта, 2003. – 160 с.
8. Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. – К.: «К.І.С.», 2003. – 296 с.

Додаткова

1. Савицкий П.Ф. Организация массовой физической культуры. – К., 1993. – 24 с.
2. Фоя В. Довільна система в галузі фізичної культури і спорту. Від теорії до практики. Проблеми та недоліки, шляхи виходу з кризи // Спортивна газета. – 2000. – 9,11 лютого.